

ਡਾਇਰੈਕਟਰ ਜਨਰਲ ਸਕੂਲ ਸਿੱਖਿਆ, ਪੰਜਾਬ।

ਈ-ਸਲਾਕ, 5ਵੀਂ ਮੰਜਿਲ, ਪੰਜਾਬ ਸਕੂਲ ਸਿੱਖਿਆ ਬੋਰਡ ਕੰਪਲੈਕਸ, ਫੇਜ਼ 8, ਸ.ਅ.ਸ ਨਗਰ (ਮੋਹਾਲੀ)।
ਫੋਨ ਨੰ. 0172-5212322, ਈ-ਮੇਲ: smartschool@punjabeducation.gov.in

2026/07693

11.9.2026 2-1

ਵੱਲ

ਸਮੂਹ ਜਿਲ੍ਹਾ ਸਿੱਖਿਆ ਅਫਸਰ (ਐ.ਸ/ਸੈ.ਸਿ)

ਮੀਮੋ ਨੰ. Samagra/Smartschool/2026/234331

ਮਿਤੀ: 31-08-2024

ਵਿਸ਼ਾ: ਸਮੂਹ ਸਕੂਲਾਂ ਵਿੱਚ 1 ਸਤੰਬਰ ਤੋਂ 15 ਸਤੰਬਰ, 2026 ਨੂੰ ਸਵੱਛਤਾ ਪਖਵਾਤਾ ਮਨਾਉਣ ਸਬੰਧੀ।

- 1.0 ਉਕਤ ਵਿਸ਼ੇ ਵੱਲ ਧਿਆਨ ਦੇਣ ਦੀ ਖੇਚਲ ਕਰਨਾ ਜੀ।
- 2.0 ਸਾਲ 2016 ਤੋਂ ਦੇਸ਼ ਦੇ ਸਾਰੇ ਸਕੂਲਾਂ ਵਿੱਚ ਹਰ ਸਾਲ ਸਵੱਛਤਾ ਪਖਵਾਤਾ ਮਨਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਸਵੱਛਤਾ ਪਖਵਾਤਾ ਦੇ ਕੈਲੰਡਰ ਅਨੁਸਾਰ ਸਵੱਛਤਾ ਪਖਵਾਤਾ 1 ਸਤੰਬਰ ਤੋਂ 15 ਸਤੰਬਰ, 2026 ਤੱਕ ਮਨਾਇਆ ਜਾਣਾ ਹੈ। ਸਵੱਛਤਾ ਪਖਵਾਤਾ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ, ਅਧਿਆਪਕਾਂ ਅਤੇ ਕਮਿਊਨਿਟੀ ਦੀ ਭਾਗੀਦਾਰੀ ਨੂੰ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਮਨਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਜਿਸਦਾ ਉਦੇਸ਼ ਸਕੂਲਾਂ ਵਿੱਚ ਸਫ਼ਾਈ ਅਤੇ ਸਵੱਛਤਾ ਨੂੰ ਲੰਬੇ ਸਮੇਂ ਤੱਕ ਬਣਾਈ ਰੱਖਣਾ ਹੈ।
- 3.0 ਸਵੱਛਤਾ ਪਖਵਾਤਾ 2026 ਮਨਾਉਣ ਲਈ ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਵੱਲੋਂ ਐਕਸ਼ਨ ਪਲਾਨ ਤਿਆਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਜਿਸ ਅਨੁਸਾਰ ਮਿਤੀ 1.9.2026-15.9.2026 ਤੱਕ ਕਰਵਾਈਆਂ ਜਾਣ ਵਾਲੀਆਂ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਦਾ ਸੰਖੇਪ ਵੇਰਵਾ ਹੇਠ ਅਨੁਸਾਰ ਹੈ ਅਤੇ ਡਿਟੇਲਡ ਐਕਸ਼ਨ ਪਲਾਨ ਨਾਲ ਨੰਬੀ ਹੈ।

Sr. No.	Date/Day	Activity
1	1.9.2026 (Tuesday)	Swachhata Shapath Day
2	2.9.2026 (Wednesday)	Green School Drive Days
3	3.9.2026-04.9.2026 (Thursday & Friday)	Swachhata Awareness Days
4	5.9.2026-6.9.2026 (Saturday & Sunday)	Community Outreach Days
5	7.9.2026-8.9.2026 (Monday & Tuesday)	Hand Wash Days
6	9.9.2026-10.9.2026 (Wednesday & Thursday)	Swachhata Participation Days
7	11.9.2026 (Friday)	Personal Hygiene Days
8	12.9.2026 (Saturday)	Swachhata School Exhibition Day
9	13.9.2026-14.9.2026 (Sunday & Monday)	Swachhata Action Plan Days
10	15.9.2026 (Sunday)	Prize Distribution & Pakhwada Conclusion Day

- 4.0 ਉਕਤ ਸਬੰਧੀ ਆਪ ਨੂੰ ਲਿਖਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਸਮੂਹ ਸਰਕਾਰੀ, ਏਡਿਡ ਅਤੇ ਪ੍ਰਾਇਵੇਟ ਸਕੂਲਾਂ ਨੂੰ ਹਦਾਇਤ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਕਿ 1 ਸਤੰਬਰ ਤੋਂ 15 ਸਤੰਬਰ, 2026 ਨੂੰ ਸਵੱਛਤਾ ਪਖਵਾਤਾ ਮਨਾਇਆ ਜਾਵੇ ਅਤੇ ਸਵੱਛਤਾ ਪਖਵਾਤਾ ਵਿੱਚ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ, ਅਧਿਆਪਕਾਂ, ਮਾਪਿਆਂ ਅਤੇ ਸਥਾਨਕ ਲੋਕਾਂ ਆਦਿ ਦੀ ਸਹਿਯੋਗਤਾ ਨੂੰ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਉਤਸ਼ਾਹਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

ਮਿਨ ਅੰਕਟ ਨੰ ਜੀ-1/1 (2026) 50&4

ਮਿਤੀ: 03-09-26

ਉਕਤ ਦਾ ਉਤਰਾ ਸਮੂਹ ਸਕੂਲ ਸਿੱਖਿਆ ਨੂੰ, ਮੁਹਾਲੀ ਅਤੇ ਅਗਲੇਰੀ ਯੋਗ ਕਾਰਵਾਈ ਵਿੱਚ ਬੇਹਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

ਜਿਲ੍ਹਾ ਸਿੱਖਿਆ ਅਫਸਰ (ਸੈ.ਸਿ) ਬਠਿੰਡਾ
5/9/26

5.0 ਸਰਵੇਖਣ ਪੱਖਵਾਤੇ ਵਿੱਚ ਗਤੀਵਿਧੀ ਵਾਇਸ ਡਾਗ ਲੈਣ ਵਾਲੇ ਸਕੂਲਾਂ ਅਤੇ ਹਿਦਿਆਰਬੀਆ ਸਬੰਧੀ ਮੁੱਖ ਦਫ਼ਤਰ ਨੂੰ ਸੂਚਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ। ਸਰਵੇਖਣ ਪੱਖਵਾਤੇ ਲਈ ਜਿਲ੍ਹਾ ਪੱਧਰ ਤੇ ਇੱਕ ਨੈਡਲ ਅਫਸਰ ਲਗਾਇਆ ਜਾਵੇ। ਨੈਡਲ ਅਫਸਰ ਦੀ ਸੂਚਨਾ google form ਵਿੱਚ ਭਰੀ ਜਾਵੇ ਜਿਸ ਲਿੰਕ ਹੇਠ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਨੈਡਲ ਅਫਸਰ ਵੱਲੋਂ ਪੱਖਵਾਤੇ ਅਧੀਨ ਹਰ ਦਿਨ ਦੀ ਸੂਚਨਾ, ਫੋਟੋਗ੍ਰਾਫ, ਵੀਡੀਓ ਆਦਿ ਰੋਜ਼ਾਨਾ Google Tracker (Data) and Google Drive (Photos, video and picture) ਤੇ ਅਪਲੋਡ ਕੀਤੀਆਂ ਜਾਣ। Google Tracker (Data) ਨੂੰ 1 ਸਤੰਬਰ ਤੋਂ 20 ਸਤੰਬਰ 2026 ਤੱਕ ਹਰ ਰੋਜ਼ ਰਾਮ 4.00 ਤੱਕ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਡਾਟਾ ਅਪਡੇਟ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ ਤਾਂ ਜੋ consolidated data ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਭੇਜਿਆ ਜਾ ਸਕੇ।

6.0 ਹਰ ਜਿਲ੍ਹੇ ਵੱਲੋਂ 10 ਫੋਟੋਗ੍ਰਾਫ (2-5 MB) ਅਤੇ ਵੀਡੀਓਜ਼ (3 minutes) Google Drive ਤੇ ਅਪਲੋਡ ਕੀਤੀਆਂ ਜਾਣ।

7.0 Google Tracker (Data) and Google Drive ਤੇ ਡਾਟਾ ਅਤੇ ਫੋਟੋਗ੍ਰਾਫ ਜਿਲ੍ਹਾ ਦਫ਼ਤਰ ਵੱਲੋਂ ਅਪਲੋਡ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ ਇਹ Google Tracker (Data) and Google Drive ਸਕੂਲਾਂ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧ ਨਾ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇ। ਜਿਲ੍ਹਾ ਦਫ਼ਤਰ ਵੱਲੋਂ ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦਾ ਆਪਣੇ ਵੱਖਰੇ Google Tracker (Data) and Google Drive ਤੇ ਸਕੂਲਾਂ ਤੋਂ ਸੂਚਨਾ ਇਕੱਤਰ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇ ਅਤੇ ਸਟੇਟ ਪੱਧਰ ਦੇ Google Tracker ਤੇ ਸੂਚਨਾ ਅਪਡੇਟ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇ। Google Tracker (Data) and Google Drive ਦਾ ਲਿੰਕ ਹੇਠ ਅਨੁਸਾਰ ਹੈ:

Google Tracker:

https://docs.google.com/spreadsheets/d/1s7mYZ2U3M0hoW_4H7eqf-trHFAMzHGTNSYVoy-BQelY/edit?usp=sharing

Google drive link:

https://drive.google.com/drive/folders/1hbtRukYK1QXV-FzHCBuVWAXaO9dh5N1b?usp=drive_link

Google form link:

https://docs.google.com/forms/d/e/1FAIpQL5dWBCn_57Le1l-C1o1b9arOSa7mykg0EDs1HENYnFd_QpviQ/viewform?usp=pp_url

ਗੁਰਮਿਤ 31.08.2025
ਡਿਪਟੀ ਸਟੇਟ ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ ਡਾਇਰੈਕਟਰ (ਸਿਵਲ ਵਰਕਸ)

ਮੈਮੋ ਨੰ. Samagra/Smartschool/2026/

ਮਿਤੀ:

ਉਕਤ ਦਾ ਉਤਾਰਾ ਹੇਠ ਲਿਖਿਆ ਨੂੰ ਸੂਚਨਾ ਅਤੇ ਲੋੜੀਂਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਹਿੱਤ ਭੇਜਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ:

1. ਸਮੂਹ ਬੀ.ਪੀ.ਐ.ਓ.ਜ਼
2. ਸਮੂਹ ਸਕੂਲ ਮੁਖੀ (ਸਰਕਾਰੀ, ਏਡਿਡ, ਪ੍ਰਾਇਵੇਟ)

ਗੁਰਮਿਤ 31.08.2026
ਡਿਪਟੀ ਸਟੇਟ ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ ਡਾਇਰੈਕਟਰ (ਸਿਵਲ ਵਰਕਸ)

Ministry of Education
Department of School Education & Literacy
...

Suggested Action Plan for Swachhata Pakhwada (1st – 15th September, 2026)

01.09.2026 (Tuesday)

Swachhata Shapath Day

- Swachhata Shapath function may be organised wherein all students and teachers/staff may participate and take the pledge for Swachhata
- Swachhata awareness messages may be posted on the website of the Department/States/UTs/Organisations/Schools
- Electronic banners may be created and uploaded on departmental/state web portals to highlight observance of Swachhata Pakhwada
- Publicity and awareness generation may be undertaken through social media and electronic/print media
- Upload the number of students who took the Swachhata Shapath and number of schools participated on Google Tracker, and photographs, videos and publicity material on the Google Drive

02.09.2026 (Wednesday)

Green School Drive Day

- Students may be encouraged to prepare imaginative slogans, posters and pamphlets on themes such as water conservation, elimination of Single Use Plastic and environmental cleanliness
- Students may be sensitised about conservation of water and the impact of water scarcity
- Activities promoting minimum wastage and responsible use of water may be undertaken
- Upload the number of schools participated on Google Tracker and photos, videos and publicity material on Google Drive

03.09.2026 & 04.09.2026 (Thursday & Friday)

Swachhata Awareness Days

- Holding meeting of SMCs/ SMDCs/ PTAs to highlight the importance of cleanliness & sanitation and importance of Hand-washing, promote water conservation/ Rain Water Harvesting practices during the Parent-Teacher Meetings (PTMs), parents and teachers and to encourage and inspire them for hygiene and sanitation in school as well as home
- Teachers to inspect sanitary facilities in each and every corner of school/ institution to do a quick assessment and make proposal/plan for upkeep of the facilities
- Adaptation for WASH facilities (hand wash facility, daily cleaning and disinfection, toilet/ unnaal use, water facility use, ventilation, waste management etc) may be discussed with the local representatives. This may include ensuring -adequate, clean and separate toilets for girls and boys, supplies like – soap, hand wash and safe water, disinfectants, cleaning staff etc
- A status check/review can be done for piped water supply connection in the school in view of Jal Jeevan mission.
- Extensive cleaning/disinfection of toilets, MDM kitchen, classrooms, fans, doors, windows, clearing bushes in the campus to be undertaken. The local community may be involved in these activities with the participation of SMCs/PTAs and local representatives.
- Weeding out/recording of the old files, records as per procedure.
- All kinds of waste material like broken furniture, unusable equipment, defunct vehicles etc. should be completely removed from the premises of schools/institutions.
- **Upload number of schools participated on Google tracker and photos, videos and publicity material on Google drive.**

05.09.2026 & 06.09.2026 (Saturday & Sunday)

Community Outreach Days

- All teachers may visit nearby villages to address the local communities on Swachhata, with special focus on sustaining toilet usage, and taking up waste management work in their areas. They may also sensitize local community to stop wasting of water resources and to make them aware about water conservation and ongoing Jal Shakti Abhiyan.
- Teachers and students in association with local representatives should propagate the theme of Swachhata Pakhwada among public in local areas.
- **Upload number of teachers participating in the community outreach activities on Google Tracker and photos, videos and publicity material on Google Drive.**

07.09.2026 & 08.09.2026 (Monday & Tuesday)

Hand Wash Days

- Create Awareness on the need for proper hand wash in daily life.
- Children should be taught proper method/steps/moments, timings of hand washing with soap before and after eating.
- Barrier free access to the drinking water and toilet facilities for Divyang students may be reviewed and ensured.
- Students may be taught about checking wastage of water.
- Water from hand washing unit to be channelled to school gardens.
- Children may be taught about the water borne diseases/diseases, safe handling of drinking water so that they practice proper hand and oral hygiene.
- **Upload number of schools participated on Google tracker and photos, videos and publicity material on Google drive.**

09.09.2026 & 10.09.2026 (Wednesday & Thursday)

Swachhata Participation Days

- Competitions can be held in districts/blocks/clusters for clean and well-maintained premises and toilets in schools.
- Essay, Slogan, Elocution, Quiz, Painting, Skit, Poem, slogan writing competitions and Model making competition on Swachhata.
- Debates on Swachhata.
- **Upload number of schools participated on Google tracker and photos, videos and publicity material on Google drive.**

11.09.2026 (Friday)

Personal Hygiene Day

- Audio visual programme to be undertaken to motivate students/employees and other for maintaining cleanliness.
- Students will learn about proper way of cutting and keeping nails clean, daily bathing with clean water, wearing clean cloths, no spitting in open, wearing shoes/ slippers etc.
- Students will be taught the hygienic manner of using toilets and drinking water facilities.
- Students may be made aware of the importance of brushing teeth twice a day by making it routine habit.
- **Upload number of schools participated on Google tracker and photos, videos and publicity material on Google drive.**

12.09.2026 (Saturday)

Swachhata School Exhibition Day

- Essay/ Slogan/ Poem writing, Painting, Elocution, Quiz, Model making, Photographs, Cartoons etc. made by students on Swachhata activities may be displayed in School/ Education Department's website.
- State may document some of these exhibits.
- Making artefacts at home using local recycled raw material for storage of waste i.e., artistic dustbins using local skills promoting their culture.
- Upload number of schools participated on Google tracker and photos, videos and publicity material on Google drive.

13.09.2026 & 14.09.2026 (Sunday & Monday)

Swachhata Action Plan Days

- SMC/SDMC to create awareness among students, parents and local people about the Swachhata Action Plan of the school under the Samagra Shiksha scheme.
- Convene small group meeting of Bal Sansad/ School Cabinet specially to discuss the Swachhata Pakhwada activities in the school.
- Encourage community members and students to make suggestions as to what new activities can be included under Swachhata Pakhwada and forward such suggestions to DoSEL, MoE.
- Upload number of schools participated on Google tracker and photos, videos and publicity material on Google drive.

15.09.2026 (Tuesday)

Prize Distribution & Pakhwada Conclusion Day

- Prize distribution for participation of children, teachers and parents in competitions viz. Painting, Essay, Debate, Quiz, Slogan, Inter-school and Crafting, model making etc. using waste to encourage Swachhata.
- All Schools/educational institutions may sum up their activities and work undertaken during the Pakhwada and select best activity for forwarding to district/state authority for uploading on the website i.e. in public domain.
- Upload number of schools participated on Google tracker and photos, videos and publicity material on Google drive.
